

Kulturdepartementet
Postboks 8030
Dep 0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Deres ref.: 14/4108

Vår ref.:

Dato: 14. januar 2015

Innspill til høring om rammevilkår for lokalradio i forbindelse med digitaliseringen av radiomediet

---

Vi viser til høringsbrevet fra 28. oktober 2014 og ønsker med dette å bidra med våre synspunkter i saken.

Lokalradio

Lokalradio har i over 30 år vært og er fremdeles, en viktig del av norsk radiobransje. Lokalradio sikrer mangfold i eteren og er en viktig rekrutteringskanal for mennesker som ønsker å jobbe med media. I hele lokalradioens historie har bransjen vært underlagt utfordrende og uforutsigbare rammevilkår som i stor grad har bidratt til at det kun unntaksvis har eksistert aktører med god økonomi. Inntektsbegrensninger, innholdskrav, små konsesjonsområder, delte frekvenser og svake sendere har gjort det vanskelig å drive med en sunn økonomi i konkurranse med andre medier.

Digitaliseringen av radiomediet vil løse mange av disse utfordringene for lokalradiobransjen. Noen kan oppleve en krevende overgangsfase, som også fordrer bidrag fra myndighetene, men når digitaliseringen er gjennomført vil lokalradio for første gang ha rammevilkår som kan sikre en konkurransedyktig bransje. Digitalradio Norge mener Stortingsmeldingen (Meld. St. 8, 2010-2011) og Medietilsynets rapport om lokalradio fra september 2014 har lagt grunnlaget for dette. I dette høringssvaret ønsker vi først og fremst å peke på at det viktigste gjenstående tiltaket er å sikre lokalradioene en støtteordning for å etablere lokale DAB-nett i hele landet.

Hvilke lokalradioer må slukke i 2017 eller 2019?

Digitalradio Norge mener dette handler om:

1. en balanse mellom enklest mulig overgang for lytterne og aktørenes omstillingsevne
2. konkurransforhold mellom radioaktørene
3. avklaring av områder hvor det vil være behov for fortsatt FM-distribusjon

Balanse

Digitaliseringen av radiomediet er trolig en av de mest omfattende teknologiskiftene i nyere norsk historie og behovet for en enkel og oversiktlig overgang er derfor avgjørende for at det skal lykkes. Stortingsmeldingen la til rette for dette og gav lyttere, radiobransje og andre involverte aktører 6 til 8 år på omstillingen. Det enkleste budskapet til publikum ville vært å slukke alle kanaler samtidig på en dato, men i praksis ser vi at det er behov for en slukkeprosess.

For å sikre god tilgang på apparater og hjelp til installasjon har kringkasterne foreslått en regional slukkeprosess, ref vårt brev til Kulturdepartementet 25. august 2014. Videre må også lokalradioer få en reell mulighet til å være med på digitaliseringen før de må slukke sine FM-sendinger. I storbyområdene er denne muligheten på plass, men i resten av landet vil det være behov for noe mer tid.

Konkurransetilstand

Som stortingsmeldingen understreket er det i storbyområdene hvor konkurransen om lyttere og annonseinntekter er størst. Her må hensynet til rettferdige konkurransevilkår mellom de ulike aktørene veie tungt. Digitalradio Norge støtter Medietilsynets forslag om hvilke konsesjonsområder som skal omfattes av slukkingen. I tillegg har vi identifisert ytterligere konsesjonsområder som også må omfattes av slukkingen for å unngå at man i praksis bare gjennomfører en delvis slukking i storbyområdene. Dette gjelder konsesjonsområdene 02-05 Ski/Oppegård, 02-06. Frogn, Ås og Vestby, 02-02 Lørenskog, Sørum, Fet, Rælingen, Enebakk, Skedsmo, Nittedal, Aurskog-Høland samt Gjerdrum fra Akershus, 02-03 Asker og Bærum og 06-04 Drammen, Lier og Nedre Eiker, 06-05 Hurum og Røyken, 11-04 Sandnes og Forsand, og 15-07 Malvik.

Behov

Innen 1. april 2015 vil alle landets fire storbyområder ha gode lokale DAB-nett. I Oslo/Akershus og Rogaland har nettene eksistert siden høsten 2013. De fleste lokale radiokanaler i disse områdene er allerede på lufta i de digitale nettene. De lokale DAB-nettene er tross kort prøvekonsesjon allerede utbygd til å ha en dekning som møter eller overgår tilsvarende FM-nett. Distribusjonskostnadene pr radiokanal er også lavere enn for FM. For en 24/7 kanal i Oslo/Akershus koster det 7.000,- pr måned, tilsvarende for Rogaland er 6.500,- For Bergen og Trondheim vil prisene være henholdsvis 6.000,- og 5.000,-

På bakgrunn av dette mener vi derfor at det ikke er behov for å opprettholde FM-sendinger i storbyområdene.

Bør slukkingen også omfatte nisjeradiokonsesjonærene i de områdene som eller skal slukkes?

I Oslo/Akershus-nettet deler nisjekanaler allerede døgnet og kommer ned i sendekostnader på rundt 1.600,- pr måned. Digitalradio Norge stiller seg derfor bak Medietilsynets forslag 3: "Reservert kapasitet mot betaling av fastpris" i delrapport II.

Vi ser følgelig ingen grunn til å opprettholde FM-distribusjon for nisjeradiokonsesjonærene i de områdene som skal slukkes. Dette bygger også oppunder behovet for enklest mulig kommunikasjon til publikum.

Virkemidler for å legge til rette for lokalradio i DAB-nettet.

Som nevnt ovenfor er det viktig at lokalradioene gis en reell mulighet til å være med på teknologiskiftet og sikre sin plass i eteren når lytterne flytter over på digitale plattformer. 4 % av radiolyttingen i dag er på lokale radiokanaler. Dersom disse kanalene ikke får mulighet til å være tilgjengelig der de store kanalene er vil det betydelig forverre deres evne til å overleve.

Støtteordning

Digitalradio Norge støtter Foreningen Norsk Lokalradios krav om at det snarest mulig etableres en økonomisk overgangsordning, som gjør at lokalradiostasjonene utenfor storbyområdene kan etablere seg på DAB før den nasjonale FM-slukkingen finner sted. Foreningen Norsk Lokalradio har beregnet at støttebehovet er aktuelt for de 30 minst befolkede regionene av de totalt 37 lokalradioregionene. Disse 30 områdene har ulike forutsetninger med henhold til hvor kostbart det er å etablere digitale nett, men deres anslag tilsier at investeringskostnadene i snitt vil være rundt 1 million kroner pr nett.

En støtteordning til investeringene i lokale DAB-nett sikrer videre liv for eksisterende lokalradioer og åpner opp for at nye aktører enkelt og rimelig kan komme på lufta i hele landet. I dag tilsier frekvensressursene på FM at kun et fåtall aktører får plass i eteren. Med lokale DAB-nett vil det både teknisk og økonomisk ligge til rette for at nye kanaler kan se dagens lys. En overgangsordning for lokalradio, som dekker nødvendig investering i infrastruktur, er dermed et viktig lokaldemokratisk grep som styrker mangfold, yringsadgang og norsk språk og kultur.

Anleggskonsesjoner og frekvenstillatelser i Lokalradioblokka.

Digitalradio Norge stiller seg bak Medietilsynets vurderinger i delrapport II, punkt 3. Oppsummert er de viktigste punktene at:

- pengeauksjon vil være det mest hensiktsmessige
- søker/budgiver må inneha kompetanse og økonomisk evne
- konsesjonene må ha lik utløpsdato som anleggskonsesjoner og frekvenstillatelser i riksnettene, dvs. 31. desember 2031

Anleggskonsesjonær/frekvensinnehaver må plikte å tilby alle som ønsker distribusjon en avtale om dette så lenge det finnes ledig kapasitet. Alle aktører må behandles likt og tilbys samme vilkår.

Digitalradio Norge vil også understrek viktigheten av at utlysningen av anleggskonsesjoner/frekvenstillatelser i Lokalradioblokka, som skal tre i kraft etter prøveperioden (utløper 31.12.2016), skjer så raskt som mulig. Tildelingene bør skje innen utgangen av 2015. Sammen med den foreslåtte støtteordningen vil dette sikre at flest mulig lokalradioer over hele landet gis en reell mulighet til å forsvare sin posisjon når lytterne etablerer nye digitale lyttervaner.

Innholdskonsesjon i Lokalradioblokka

Digitalradio Norge støtter Medietilsynets anbefaling om å videreføre systemet som ble introdusert i stortingsmeldingen for Lokalradioblokka. "Systemet innebærer at radiokanalen først inngår leieavtale med anleggskonsesjoner/utleier, og deretter søker Medietilsynet om innholdskonsesjon. Konsesjon vil da bli innvilget. Konsesjonssystemet vil med dette i praksis fungere som en registreringsordning."

Ny utlysning eller forlengelse

Tildelingskriterier ved en evt. ny utlysning

Konsesjonsspesifikke krav ved en evt. forlengelse

Dersom myndighetene kommer til at slukkevilkårene for de riksdekkende kanalene er oppfylt og det skal gjennomføres en FM-slukking av rikskanalen gjennom 2017, vil det få konsekvenser for lokalradioene i de endelig vedtatte slukkeområdene. Rikskanalenens forslag er å gjennomføre en regionsvis slukking gjennom hele 2017. Siden dagens lokalradiokonsesjoner bare løper til 1. januar 2017, vil det for 24/7- og allmennkonsesjonærer i slukkeområdene være behov for å kunne sende på både FM og DAB i en overgangsperiode som løper inn i 2017.

Digitalradio Norge foreslår at det for disse stasjonene innvilges en kortvarig direktetildelt forlengelse av FM-konsesjonene. Dette er uansett ikke stasjoner som skal sende videre på FM, så en forlengelse vil være mer hensiktsmessig enn en reutlysning.

Forutsetningen for denne direktetildelingen må være at konsesjonæren allerede er etablert på DAB og at sendingene i hele forlengelsesperioden er distribuert på DAB. Slik sikrer man at forlengelsen benyttes aktivt som en overgangsordning til digitale sendinger. Skulle de digitale sendingene bortfalle i perioden vil grunnlaget for forlengelsen også bortfalle, noe som må medføre at FM-forlengelsen opphører. I den forholdsvis korte overgangsperioden bør konsesjonærene bli fristilt fra de ordinære konsesjonsforpliktelsene knyttet til lokalt innhold. Dette fordi DAB-sendingene da må anses som disse konsesjonærenes hovedsendinger i denne overgangsperioden, og det bør derfor være DAB-konsesjonenes betingelser som er styrende for konsesjonærens vilkår også på de midlertidige FM-sendingene.

Når det gjelder lengden på disse direktetildelte forlengelsene mener vi det må samsvare med den regionsvise slukkeprosessen de riksdekkende kanalene legger opp til. Bare på den måten kan hensynet til like konkurransevilkår og en effektiv digitalisering ivaretas. Det betyr at ingen lokalradiokonsesjonærer får en forlengelse som løper utover slukkedatoen for de kommersielle rikskanalene i sin region.

For konsesjonærer utenfor slukkeområdene foreslår vi at FM-konsesjonene tildeles på samme måte som ved forrige utlysningsrunde. Det innebærer en såkalt skjønnhetskonkurranse med budgivning på lokalt innhold, utover et minstekrav på nyhets- og aktualitetsstoff med tilknytning til konsesjonsområdet. Slik vi ser det er minstekravet slik det står i inneværende konsesjonsperiode på et fornuftig nivå og bør derfor videreføres også i en ny konsesjonsperiode.

Forutsatt at en støtteordning for lokale DAB-nett etableres og at nye anleggskonsesjoner og frekvenstillatelser i Lokalradioblokka tildeles raskt bør ingen nye FM-konsesjoner tildeles for lenger enn 3 år.

Radiokanaler som både innehar DAB og FM-konsesjon bør kunne melde til Medietilsynet at de vil levere inn FM-konsesjonen innen 1 år og dermed, i likhet med konsesjonærene i slukkeområdene, bli fristilt fra alle FM-spesifikke innholdskrav i denne perioden.

Rammevilkår for lokalradioer som får fortsette på FM

Digitalradio Norge mener det er viktig nisjekonsesjonene ikke misbrukes kommersielt eller blir forsøkt brukt på en annen måte enn det som er intensjonen. Vi mener derfor at de særskilte inntektsgrensene må opprettholdes for denne konsesjonstypen. Det samme bør forbudet mot utbetaling av utbytte til eierne. Vi støtter også Medietilsynets forslag om et totalforbud mot sam- og videresendinger. I tillegg bør det være et krav at konsesjonæren selv produserer alt innhold som sendes på konsesjonen. Et krav om hundre prosent egenproduksjon vil vanskeliggjøre misbruk og forsterke Medietilsynets forslag.

Digitalradio Norge

Digitalradio Norge AS ble stiftet 10. november 2009 av P4, NRK og SBS Radio. I dag eies selskapet av P4 og NRK og har et tett samarbeid med SBS Radio. Selskapet skal bidra til å sikre en smidig overgang til digitalradio for lyttere, radiobransje og andre berørte aktører. Vi koordinerer informasjonsarbeidet og gjennomfører ulike tiltak, blant annet driver vi nettsiden radio.no.

Digitalradio Norge fungerer også som operatør for det riksdekkende kommersielle DAB-nettet, samt lokale DAB-nett i Oslo/Akershus (sammen med SBS Radio), Østfold, Bergen og Trondheim. De to sistnevnte er under utbygging og vil være i drift innen 1. april 2015. Selskapet planlegger også utbygging i Drammensområdet. I tillegg drifter Digitalradio Norge en felles radioplattform for internettbasert radiodistribusjon.

Med vennlig hilsen

Ole Jørgen Torvmark
daglig leder